

Titel: Taksigelses Tale, Foranlediget Ved den store Tildragelse af 17. Januar. Indeværende Aar; og Efter den Høj-Kongelige Befalning at gøre offentlig Bøn og Tak til GUD for hans ved bemældte Lejlighed Kongen, Det Kongelige Huus of det gandske Land beteede Frelse og Beskærmelse fra en overhængende Fare og Uløkke. Holden for Strindens Meenigheder af Mag. SIMON WOLF.

Citation: "Taksigelses Tale, Foranlediget Ved den store Tildragelse af 17. Januar. Indeværende Aar; og Efter den Høj-Kongelige Befalning at gøre offentlig Bøn og Tak til GUD for hans ved bemældte Lejlighed Kongen, Det Kongelige Huus of det gandske Land beteede Frelse og Beskærmelse fra en overhængende Fare og Uløkke. Holden for Strindens Meenigheder af Mag. SIMON WOLF.", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 1*, Jens Christensen Winding, Tronhiem, 1772, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-2_001-shoot-workid2_001_015.pdf (tilgået 27. november 2021)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 1

Ophavsret Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen.](#)

[↩](#)

Taksigelses Tale
Foranlediget
Ved den store Tildragelse
af
17. Januar, indeværende Aar;

Og

Efter den Høj-Kongelige Befalning

at gøre offentlig Bøn og Tak til GUD for Hands ved bemældte Lejlighed Kongen, det Kongelige Huus og det gandske Land beteede Frelse og Beskærmelse fra en overhængende Fare og Uløkke.

Holden

for Strindens Meenigheder

af

Mag. SIMON WOLF.

Tronhiem, 1772.

Trøkt hos Jens Christensen Winding.

[2](#)

[3](#)

Til Hr. Confererenz-Raad

Peter Frideric Suhm.

[4](#)

Høj-Velbaarne Hr. Con ferens-Raad!

Højædle Velynder!

Af den reeneste Højagtelse og dybeste Ærbødighed for Deres

Høj-Velbaarenheds Person

skeer det, at jeg herved fremkommer

med og tilskriver Dem dette nærværende lidet og ringe Skrivt. Jeg har dertil havt Aarsager nok, naar jeg aleene

[5](#)

nævner Deres Høj-Velbaarenheds store Fortjenester, rare Indsigt, vidtløftige Læsning og Lærdom. Hvem

erkænder Dem ikke for en patriotisk og retsindig Herre? Hvem kænder ikke i Dem en stor Menneske-Ven, en Dydens Elsker, en Videnskabers Dyrker? Hvem veed ikke at tale om Deres smukke og lærde Skrifter? Hvem hører ikke i Deres Tale en indtagende Belevenhed? Hvem seer ikke i Deres Op førsel en ugemeen Ydmyghed mod alle? Derfor er De længe siden bleven bekændt ikke aleene i Deres Fæderneland, men og her saa langt oppe i det kolde Norden: Og dette kunde alerede være nok til at retfærdiggøre mit Foretagende; dog er der meere, som hertil har forpligtet mig. Deres Høje Venskab, hvormed De beærede mig, mens De var paa dette Stæd; Den Grace, De viiste mod mig; og den Godhed, De beviiste mig ved adskillige Lejligheder; Den Ad-

[6](#)

gang, jeg havde til Dem Selv, og Deres skønne Bibliotheqve, af hvilket jeg udfik til Laans, hvad Bøger jeg begærede; De Timer, da jeg kunde høre Deres behagelige Discourser; og som jeg agter for nogle af de løkkeligste, af de fornøjeligste i mit heele Liv; Dette er noget, som jeg endnu med den ydmygste Taksigelse erindrer; og aldrig bør forglemme, uden jeg vilde ansees for utaknæmmelig. Ikke Tidens Længde; ikke den lange Fraværelse har kundet udflette dette af mit Minde. Længe har jeg ønsket, men nu endelig søgt Lejlighed til min Erkændtligheds offentlige Bevidnelse: Og af den Aarsag fornæmmelig er det, jeg har vildet gøre til Deres Høj-Velbaarenhed denne Dedication; forsekket om, at i hvor ringe den end er, De dog efter Deres sædvanlige Mildhed højgunstigst vil optage den. Det er langt fra, mit Skrivt indeholder noget, som kand

[7](#)

ligne Deres Høj-Velbaarenheds Indsigt; Deres høje Tænke- og Skrive-Maade; dog haaber jeg, det ej heller vil være Dem ubehageligt at læse en Tale ved den Anledning, hvori De Selv har udgivet det smukke og med saa almindeligt Biefald antagne Skrivt, stillet til Monarchen Selv: Et Skrivt, der i kort Begreeb indbefatter al den Patriotiske Nidkærhed og Retsindighed, som af en saadan Mand; al den Ziirlighed og Grundighed, som af en saa velskaaren Pæn kand forvændtes. Og da her i min Afhandling, det jeg hos mig selv er overbeviist om, findes intet, som sirider mod, men i alt kommer overeens med sand Politique, sund Morale, GUDs Ord og den Christielige Lærdom, gør jeg mig desmere forvissat paa, Deres Høj-Velbaarenhed med flere vil værdige den Deres Øjesyn og Gænnemlæsning. Antag da Høj-Vel-

[8](#)

baarne Herre! dette af mig, som et lidet Taknæmmeligheds Tægn; og modtag tillige de oprigtigste Ønsker om Deres egen og Høje Huses bestandige Velgaaende og Lyksalighed; modtag dem af den, som Har den Ære uafledelig at forblive

Høj-Velbaarne Hr. Conferentz-Raads,

Min Højædle Velynders

Allerydmygste Tiener og Forbeder

Simon Wolf.

Lade-Gaard d. 25 .Febr. 1772.

[9](#)

Texten

Dan. 4 Cap. 23 Vers.

Dit Kongerige skal blive dig til Bæste, naar du haver kændt, at Himlene ere mægtige.

Naar Konger erkænder aleene deres egen Magt, og GUD efter en hæmmelig Dom eller i sin Retfærdighed overlader dem til sig selv, ach! saa forglemmer de, gandske opblæste af deres eegen Højhed, Den, som har gjort dem store. De har ingen anden Lov, ingen anden Forskrift for deres Villie, end deres Villie selv. Alt det, som smigrer deres Begæringer, tykkes dem at være tilladt. Livets Stolthed, Værdens Pragt, Sandsernes Fornøjelser

[10](#)

betager alle deres Tanker, og de undgaar næppe de Uordentligheder, som følger med en høj men farlig Stand, hvori Løsterne ved udvortes Ting idelig opvækkes, og ved Lejlighederne underholdes: Hvor Tilbøjeligheden til Sønd immer bliver stærkere, fordi denne uden Hinder begaaes, og, naar den er begangen, ikke bestraffes.

Naar Konger erkænder andres Magt; naar de overgiver sig til Mennesker eller i visse Personers Hænder; ach!

saa foreener sig, som det synes, alleting til at forføre dem. Hyklerie fordærver dem; Stats-Klogstab bedrager dem; onde Raad indgiver dem Fordomme; ugudelige Exempler hendriver dem; Forrætningernes Mangfoldighed adspredter dem. Mand fører deres Lættroenhed bag Lyset ved en forestilt Frimodighed; mand tilskynder deres Ærgærrighed ved opdigtede Fordeele; mand styrker deres Fejl ved en tvungen Løst til at behage, mand optænker adskillige Veje til at give nogle Dydens Spor en stor Anseelse, som dog fører intet stort, intet virkeligt med sig; mand har altid Konster i Bereedskab til at skyvle Sandheden, paa det den ikke alt for meget skal behage dem, men iblant og ikke mishage. Kort: alt hvad de seer og hører, er lutter Spilleværker for deres Forfængelighed;

[11](#)

lutter Garn, som lægges for deres Uskyldighed.

Men naar Konger erkænder GUDs Magt; naar Hand af Maade har draget dem til sig, og ført dem til sin Religion og Tjeneste; naar Hand har gjort dem til Mænd efter sit Hjerte, og givet dem gode og hellige Tilbøjeligheder; da betjener Hand sig og af dem, som ædle og berømmelige Redskaber til at beundre Hands Magt, til at frøgte for Hands Domme, til at iagttage hands hejlige Love, til at udbrede Hands Barmhjertighed, til at forebilde Hands Hellighed, og til middelbar at regære andre Menneskers Hjerter og Gemytter; ja! da gør Hand dem tillige ophøjede og løksalige: Saaledes gik det fordem hin Konge, til hvilken Propheten saa taledede: Dit Kongerige skal blive dig til Bæste, naar du haver kændt, at Himlene ere mægtige. I disse Ord betragter vi en Forandring

1. I Regæringen.
2. Hos Regænteren.

[12](#)

Lader os da beskue og overveje en betydelig, en vigtig, en stor Forandring

I. I Regæringen: Dit Kongerige skal blive dig til Bæste. Kong Nabuchodonozor havde paa den Tid en betydelig Drøm om et dejligt Træe, som skulde fældes og omhugges: Propheten Daniel, i hvilken den Hellige GUDs Aand var, udtydede ham Drømmen; og dermed blev ham forestillet hans Skæbne i den tilkommende Tid; den skrøbelige og elendige Tilstand, hand da skulde komme i; at Hand skulde nedstødes fra Thronen, udstødes paa Marken etc., som der videre læses i det følgende af Capitlet 25 — 30 v. Men saa bedrøveligt Budskab, saa haard en Trudsel, saa stor en Forskrækkelse som dette var for Kongen, saa trøstende, saa opmuntrende er derimod den Tilsagn, den Forsekning, som Propheten strax derhos giver ham, at, naar Hand vilde finde sig i GUDs Veje, gaae frem i den Orden, ham blev forelagt, og erkænde Himlens Mægtighed, da skulde hand ikke stædse være sin Forstand og Rige berøvet, men igæn komme til sin forrige Værdighed, til sin Kongelige Herlighed; hvilket alt og blev fuldkommet, som denne Konge selv

[13](#)

bekænder, og derfor lover og ophøjer GUD, v. 31—34. Nu denne store Forandring, denne mærkværdige Tildragelse, denne forunderlige Begivenhed med Kongen og hands Regæring er Det, Daniel forkynner i disse Ord: Dit Kongerige skal blive dig til Bæste; Det er: ingen skal indsættes i dit Stæd; der skal ikke vælges nogen anden Konge, mens du lever; Du skal igæn fuldkommen faae din Kongelige Magt og Myndighed, og dit Rige, saaledes være dig fast og stadigt, varigt og bestandigt, hvilket Løfte og rigtig fik sin Opfyldelse, som det høres af denne Konges eegne Ord v. 33. Paa den Tid kom til mig igæn min Kongelig Ære, min Herlighed og min Skikkelse; mine Raad og mine Fyrster søgte mig, og jeg blev stadfæst over mit Kongerige, og jeg fik end større Herlighed.

GUD, mine Tilhørere! det allerhøjeste Guddommelige Væsen selv er det, af hvilket værdslige Regæring er ikke aleene ere og har deres Oprindelse, men ved hvilket de og bestaaer og opholdes; velsignes og løksaliggøres: GUD er den, som har skabt baade Landet og Folket i Landet. Det er Guds Aand, som bevæger og opliver os: Guds Jord, som bær og: Guds Luft,

[14](#)

som vi drager i os: Guds Haand, som understytter os: Guds Føde, som opholder os: Landet hør mig til, siger HERren, I ere Fræmmede og Gæster for mig, 3 Mos. B. 25, 23 GUD er dernæst den, som er Ophavsmanden og Stifteren til det Land, i hvilket et Folk boer, eller den borgerlige Regærmg, under hvilken de lever. De store Sælskaber paa Jorden, som vi kalde Folk, Kongeriger, Fyrstendømmer, staar i den Højestes Haand, som har grundet denne Værden, og skabt Menneskene til at beboe samme. Hands viise og hellige Forsyn har gjort dens nærværende Indrætning, og den Anordning, efter hvilken Hand regærer den: Der er ingen Øvrighed uden af GUD; men de Øvrigheder, som ere til, ere skikkede af GUD, Rom. 13, 2. GUD er endelig den, som aleene kand gøre et Land og Rige løkkeligt. Hand er aleene Konge og Kongers Konge. Hand er den, som sidder ved Roret, og gør, at det eene Rige bliver mægtigt, det andet svinder hen. Hvor bevidner ikke

alle Tidens Erfarenhed dette? imod alle menneskelige Udrægninger overlader Hand Scepteret i dens Haand, som Hand har udvaldt, og naar Hand vil, bruger Hand Magt med sin Arm, og adspredde de Hosmodige i deres Hjørnes Tanker; Hand drager de Mægtige af

[15](#)

Stolen, og ophøjer de Ringe, Luc. 1, 51. 52. mærker vel disse Ord: HERren adspredde og nedstøder, men de Hofmodige og Mægtige, eller dem, som misbruge deres Magt: HERren ophøjer, men de Ringe, det er dem, som erkænder deres Nedrigheid, og ydmyger sig for Ham: Ingen Viisdom, ingen Forstand, intet Raad hjælper imod HERren, Ordspr. 21, 30. Vi usle Mennesker, som ikke seer langt, standse gemeenlig ved Midlerne, som GUD bruger: Vi tilskriver det aleene visse Omstændigheder, visse Fejltrin eller Dyder hos Mennesker, og forglæmmer den usynlige Haand; men derimod indvikler vi os alt meer og mere, indtil vi maa nedkaste os i Støvet, og bekænde: Det er HERren, Joh. 21. Dog vil jeg nu ikke gaae videre frem i at bevise denne Sag, men ikkun holde mig til den eegemlige Meening i Textens Ord, og deraf uddrage følgende Anmærkning:

En Konge kand da ret være seker paa sit Rige; Hand kand da først vænte sig Bestandighed og Løksalighed i sin Regæring, naar Hand betræder Religionens, Gudfrygtigheds og Dydens Veje: Dette var den Orden, efter hvilken der blev handler med

[16](#)

Kong Nabuchodonozor; fordi hand var ond og ugudelig, mistede hand sit Rige; men da hand, ydmygede sig for GUD, og erkænte Himlens Magt, bekom hand det igæn; da fik hand at høre og nyde den Forsikring, at hands Kongerige skulde blive ham til Bæfte: Og som der nu er med Kongen, saa og med Folket: En Regænters Forhold har altid største Indflydelse i Undersaatternes Tilstand: Deres Ophøjelse eller Fordærvelse ere gærne følger af hands Regimente, hvortil og kommer Guds tilladende og bestyrende Villie. Naar GUD befæster en Konge i sit Rige, gør hand og Folker løkkeligt ved Kongen; men naar Hand forkaster ham, er det ofte er Tægn til deres Sønner, og en Forevarsel for deres Undergang: Vi maa altsaa ikke tænke, at et Folk selv intet kand gøre til sin Løkke eller Uløkke; at det aldeles ikke beroer paa dem, som ere Regæntere, at befordre deres Landes Velfærd eller Fordærvelse; at det er HERrens frie og uvilkaarlig Villie aleene, som gør et Land løkkeligt eller uløkkeligt; at denne Værdens Regæring er underkastede en saadan Skæbnens Magt, som ved ingen Klogskab kand betvinges, ved intet Arbejde tilbageholdes, ved ingen Forsigtighed afværges; Nej! disse Tanker strider imod vor GUDs Viisdom og Retfærdighed; og

[17](#)

vi maa ikke, i der vi vil berømme Hands Forsyn, Magt og Frihed, vanære hands Hellighed og Sandhed. Folkenes Vel staaer i HERrens Haand; men baade Folkenes og Regænternes Opførsel er den Grund, hvorefter GUD handler i at bestemme deres Skæbne. HERren opbygger er Land, og Hand forstyrer der igæn: Men hånd finder stædse hos Folket, hos Landet, hos Regænten Aarsager til saadan Behandling. I enhver stor Forandring kommer baade GUDs Forsyn og Folkenes og Regænternes Forhold tilsammen. Hvo der betragter en Regærings Løkke eller Uløkke blot som en Frugt af menneselig Klogskab og Daarlighed, den dømmer kødelig, og forseer sig mod den Højstes Majestæt. Hvo der anseer Folkenes Fornedrelse og Ophøjelse blot som en Skæbnens Lov, der endelig til sin Tid maa opfyldes, den tænker anderledes, end GUDs Retfærdighed og Viisdom tillader. Der staaer til HERren at velsigne en Regærmg, og gøre et Land løksaligt; men det staaer og baade til et Folk og en Regænter at drage denne Velsignelse over sig. Vi maa ikke skille det eene fra der andet; og vi maa ikke meene, at GUD handler uden al Vilkaar, eller efter sin Villie aleene bestemmer Rigernes Skæbne: Nej, eet Folk kand selv være sig baade til Skade og Nøtte. En Regænter kand

[18](#)

selv give Anledning baade til sit Fald og sin Ophøjelse. Alt dette beviser nu, at GUD er den, ved hvilken Kongerne regærer, Ordspr. 8, 15. Hand deeler Løkke og Uløkke. Hand styrter og ophøyer. Hand bygger og nedriver. Hand velsigner og forbander. Hand straffer og belønner. I det alt maa vi da bekænde: HERren er Konge, Psal. 93, 1. Vi maa gøre som Propheten: Daniel sagde: at GUDs Navn skulde være velsignet fra Ævighed og til Ævighed; ti Viisdom og Styrke er Hands, og Hand omskifter Tider og Lejligheder: Hand afsætter Konger og isætter Konger, Dan. 2,

20. 21.

Endnu falder herved een Tanke: Det synes, som Propheten i Texten ikke aleene giver Kongen en Forsekring om Hands Rige og Løksalighed; men Hand vil og dermed tillige give Ham en Erindring om den Pligt og Skyldighed, Hand havde at iagttage i henseende til sit Rige; ti i Grundspraaget lyder Ordene eegentlig saa: Dit Rige skal være dig, eller for dig. Mueligens sigtes da og med denne Talemaade til Rigets Forvaltning; at hand nemligen herefter meere end tilforn skulde lade sin Regæring ligge sig paa Hjærte, bædre forestaae den, og i alle sit Embedes Deelee bevise sig som en aarvaagen, flittig og retffaffen

[19](#)

Regænter. Det er ellers bekendt af Historien, at Velløst og Yppighed var meget almindelig hos hine Østerlandske Konger: Det var blevet til en Sædvane hos dem, at lægge Regæringens Byrde paa andres Skuldre, og fortære sig selv i daarlige og utilladelige Velløster. Disse Fyrster levede

mestendeels saa, som de vare fødte for at give Værden Exempel paa en ryggesløs og uanstændig Levemaade; de overlode Regimentets Forvaltning til visse Betjæntere, som søgte deres Eget, og for deres Pænge- og Ærgærrighed opofrede Folkets Roelighed og Velfærd. Er ikke Ahasveri og Hamans Exempel os alle bekendt? Men dette vil Propheten her afdrage Kongen fra, og gør Forestilning derimod: Dit Kongerige stal være for dig; Hand vil sige: Du maa tage dig af dit Rige; antage dig dit Folk; selv føre dit Regimente. See her en Pligt, som paaligger alle Regæntere; og deres sande Ære beforders derved: Naar de nøye bekymrer sig om de Ting, som angaaer Regæringen, Landets Bæste, Undersaatternes Velfærd: Naar de ikke forlader sig blot paa fræmmede Øyne og Ørne, ikke overlader deres Folkes Velfærd i visse Ministres Hænder, som ofte ere intet andet end Leje-Svænne; men selv iagttager alt det, som kand tiene til deres Velstand og Løksalighed; Ti en Konge er ikke født for

[20](#)

sig aleene, men Hand er sine Undersaatter sig selv skyldig. Folket har ved hands Ophøyelse betroet ham den Magt og Anseelse, Hand har, men derimod forbeholdet sig hands Tid og Flid, hands Aarvaagenhed og Omhyggelighed. De har ikke vildet gøre ham blot til en Gud, som mand tilbeder; men de har sat ham til en Vægter, en Hyrde, en Tilsynsmand, som skal beskærme og forsvare dem. Fyrsterne regnes ikke iblant hine unyttige Afguder, som har Øyne, og see ikke; Munde, og tale ikke; Hænder, og føle ikke; men de hører iblant de Guders Tal, som skal gaae for Folket, ledsage og beskytte det. Folket har paa GUDs Befalning gjort dem til det, de ere, og de maa være det, de er, ikkun for Folket; ja, Folkets Vall gav i Begyndelsen deres Forfadre Scepteret i Haanden; Der sadte dem over sine Krigshære, og gjorde dem til Monarcher. Kongeriget blev siden en Arvedeel for deres Efterfølgere; men efter den første Oprindelse havde de Undersaatternes frie Vall og Overeensstæmmelse at takke derfor. Deres blotte Fødsel sadte dem da i Besiddelse af Thronen; men i Begyndelsen blev denne Ræt og dette Fortrin ved de offentlige Vall-Stæmmer sammenføyet med deres Fødsel. Med eet Ord: Da Kongernes Magt har sit første Udspring fra Folket, saa bør de og ikkun bruge den til deres Bæ-

[21](#)

ste. Hyklere, forbandede Hyklere vil uafladelig foresnakke dem, at de ere Over-Herrer, som ej har at gøre nogen Rægnskab for deres Handlinger. Det er sandt, ingen er berættiget derfor at fordre Rægnskab af dem; men de ere pligtige at gøre det for sig selv. De ere Herrer over deres Undersaatter; men de vil ikkun være saa efter Navnet, om de ikke besidder de dem anstændige Dyder. Alting er dem tilladt, men denne Frihed er en Klippe for Magten, og ikke et Fortrin, hvorved det staaer een frit for at gøre, hvad mand vil. De kand tilsidesætte den Omsorg for Riget, og lidet bekymre sig om det; men de vil og, som hine lade Konger, der i Historien har saa liden Ære, intet videre bringe derfra, end det blotte Navn af Konge, saasart de ikke forvalter en Konges Embede, ikke besørger hands høje og vigtige Fortætninger. Det er vel altsaa ikke fornødent, at Konger styrter sig i en Mængde af unøttige Sorger og Vidtløftigheder; som de, der troer sig forbundne til at see aldt med deres Øyne, og føle det med deres Hænder: Som de, der ofte ved de vigtigste Forretninger ere uemfindtlige, men derimod lader de ringeste Ting opvække deres Iver og Opmærksomhed. Der sørger som en privat Person; og ikke som en Mand, der staaer i offentlige Æres Embeder, Imidlertid maa de dog ikke forlade Re-

[22](#)

gærings-Roret, og befatte sig med nedrige Forretninger, som har ingen Forbindelse med det offentlige og almindelige Bæste. Deres Hænder ere for alleting bestæmte til at regære Statens fornemste Drive-Fjædre, fom sætter den gandske Maschine i Bevægelse; og i de Stores Forhold maa alting være stort.

Saa heder det da ikke at regære, naar mand kun lever for sig selv, og ikke støtter Land og Rige. Konger ere Folkets Ledere; og de har vel dette Navn og denne Ræt ved deres Fødsel, men de fortienet det ikkun ved deres Flid og Omhyggelighed. De ørkesløse Regæring udgør i Tids-Registerne intet andet, end dunkle og øde Stæder. Mand har ikke engang-agtet det den Møje værdt, at tælle de Kongers Livs-Aar, fom intet har bestillet. Da de ikke har regæret selv, synes det, som de ikke heller har levet. De ere et Chaos, hvilket at udvikle og opklare endnu omstunder koster megen Umage. Langt fra, at de ziirer Historien; de fordunkler og forvirrer den; og de ere meer bekendte formedelst de store Mænd, som har levet under deres Regæring, end formedelst dem selv.— Jeg gaaer nu videre, til at forestille Eders Andagt den Forandring, hvorom Texten mælder.

[23](#)

2. Hos Regænteren: Naar du haver kændt, at Himlene ere mægtige. Det er eet af de Viise Spraag, som den Viiseste blandt Kongerne har efterladt os: Som Vandbække, er Kongens Hjærte i HErrens Haand, til aldt det,

hand har Løst, skal hand bøje det, Ordspr. 21, 1. og har disse Ord nogetid haft deres Rigtighed, deres Opfyldelse, da var det her Himlens Magt og Naade foreenede sig i at bøje denne Konge. Nabuchodonozor blev gandske forandret, og omskiftet, som Kong Saul fordem, til en anden Mand, 1 Sam. 10, 6. Alting forvandlede hos ham: Hands Afsindighed til Forstand, hands Stolthed til ydmyghed: hands Vildhed til Venlighed. Propheten forudsiger ham dette, og viser os her igæn baade hen Kundskab, hand skulde faae, og den Sag, hand skulde kænde.

(1) Den Kundskab hand skulde faae: Naar du haver kændt; eller efter Spraaget, erkændt, befundet og erfaret. Hermed gives tilkænde den nøje Indsigt, Hand skulde faae; den Eftertanke, hand skulde bringes til ; den Erfarenhed, hand skulde komme i; Hand skulde nu kænde, lære og forstaae det, Hand ikke tilforn tænkte eller veedste; og i Sandhed, intet hos en Monarch

[24](#)

er større, end at hand, for at lade sig underrettes om Det Bædre, har det Hjærte, det Forsæt, den gode Villie at komme ud af sin Vildfarelse. Det er en Stolthed, naar mand troer, at mand ikke kand fejle eller have Uræt; der er en Svaghed, naar mand mærker, at mand har gjort et Fejltrin, og ikke har Mod nok at gaae tilbage. De Forandringer , som fører Mennesker igæn til det, som tæt og sandt er, bekræfter meget mere deres Magt og Anseelse, end at de skulde svække den. Det heder ikke at imodsige sig, naar mand erkænder sin Vildfarelse, og afstaaer derfra. Mand viser Folket derved ikke, at mand i sit Regimente er ubeständig; men mand lægger dem dets Billighed og Retfærdighed for Øjne. Mand har ikke Aarsag at befrøgte, at Folket mindre vil ære den Magt, som bekænder sin Uræt, og dømmes sig selv. Deres Ærbødighed formindskes kun mod dem, som ruten ikke erkænder, eller endnu retfærdiggør deres Fejl. Det er langt roesværdigere at bekænde og tilstaae sin Vildfarelse, end at undskylde eller nægte den; Ogsaa er hos en Monarch, som hænger af ingen, intet viisere, intet dejligere, end stædse at vilde lade sig føres og ledsages af Sandheden. Mærker

(2) Den Sag Hand skulde kænde: At Himlene ere mægtige Himlen sættes mod

[25](#)

Jorden, det er Menneskene paa Jorden; og som en Bye staaer ofte for dens Borgere, Jorden for dens Indbyggere, 1 Mos. B. 6, 13. saa og her Himlene for GUD selv, som er i Himlene: I den Forstand bruges ofte det Ord Himmel, Psal. 7 3, 9. Matth, 21, 25. Luc. 15, 18. Prophetens Meening i Ordene er da denne: At den Himmelske GUD er almægtig; Ham tilhører Rige og Regimente, Magt og Styrke, hvilken Hand endog ofte beviser i at bøje og ydmyge, omvænde og forandre de haardeste Hjærter: Og dette erfarede Kong Nabuchodonozor paa sig selv: Tilforn sadte Hand sig op mod GUD, og vilde ikke være ham undergivet ; ikke høre hands Befalninger; men nu befandt hand, at Hand er en GUD over Guder, og en HERre over Konger, Dan. 2, 27. Tilforn erkændte hand ingen Overmagt, ingen Over-Herre; Hand ansaae sig selv aleene som den Konge, der var bleven stor og stærk; hvis Magt rakte til Himmelen, og hands Vælde til Jordens Ende, v. I 9. Hand pralede da med det store Babylon, som hand havde bogt til Kongelig Huus, ved sin stærke Magt, og tit sin Herligheds Ære, v. 27. Men see nu, hvilken Forandring! hører, hvilke Ord! nu bekændte hand, at Himlene vare mægtige. Al-

[26](#)

magten greb ham, Straffen ydmygede ham, Naaden dannede ham, saa hand derpaa maatte udbryde i den Betændelse og Taksigelse, v. 34. Jeg Nabuchodonozor lover og ophøjer, og ærer nu Himmelens Konge; ti al hands Gærning er Sandhed, og hands Stier ere ræt, og hand kand ydmyge dem, som fare frem i Hofmodighed.

Menneskers Omvændelse og Helliggørelse, af hvad Stand de end maatte være, er altid et Værk af GUDS Haand, og en Virkning af hands Magt. Derhos behøves, at deres naturlige Tilbøjeligheder tilbageholdes; deres Bevægelser, som strider mod Lov og Ærbarhed, undertrækkes; nye Begæringer indplantes dem; og visse Hoved-Forandringer skeer, som aleene ere hands Naade muelige. Men naar hand vil forsekre sig Kongers og de Stores Hjærter i Værden, og virke hos dem en sand og beständig Hellighed , da er saadant et Værk af den Højestes højre Haand, Psal, 74,11. Hand maa anvende al sin Naades Magt; overvinde den uløksalige Strid, fom er imellem Højhed og Fromhed ; tilbageholde Begærlighedernes Tyngde, som af sig selv falder paa dem; ved at borttrydde alle Forhindringer, som Værden gør dem, bringe dem, til sig selv; og i det

[27](#)

mindste lade dem i deres indvortes Stand og Natur forandres. Men der gives især trende Fejl, som ere sædvanlige ved deres Stand: En eegen Kærlighed, ved hvilken de overgiver sig til deres Roes, deres Fordel, deres Fornøjelse; og hvorved aldt det øvrige er dem liigegyldigt. En Indbildning om saa stor Magt, hvorved de troer, at aldt, hvad som behager dem, er dem tilladt. Et værdsligt Sind, som de af mange Aarsager ere hengivne til, og som styrter dem i Foragt mod Religionen, eller i det mindste i et lunkent Væsen. For da at forekomme eller overvinde dette Onde, er det nødvendigt, at Regæntere ved GUDs Naade lader sig forandres, og bringes til et andet Sind, end det naturlige; et Sind, som erkænder, og en Siæl, som tilbeder

Himlens Magt og Herredømme. Naar dette skeer, vil de og saaledes indrætte deres Forhold, de vil øve saadanne Dyder, som for al Værden ere priiselige, og for andre Regæntere Følge-værdige. Det vil da sees, at Himlens Konge har dannet dem, Himlens Magt regærer dem. Der vil kændes en behagelig Lugt af deres hellige Salvelse, hvis Kraft udspreder sig i alle ret Kongelige Egenskaber, i alle Fyrstelige Gærninger, hvilke, om Tiden tillod det, vidtløftig kunde beskrives; men jeg nu aleeneste vil indbefatte i saae og korte Betragtninger.

[28](#)

En Konge, fem erkænder Himlens Magt, er en ydmyg Konge; der selv bøjer sig for denne mægtige Himmel, for den almægtige GUD i Himlen. Konger i Almindelighed skriver sig af GUDS Naade; og gode Konger i Særdeleshed erkænder, at de af GUDs Naade ere det, som de ere: De kaldes vel Herrer, Jordens Herrer; dog maa de bekænde sig for Tiænere af ham, som er HERre over Himmelen og Jorden. En ydmyg Konge siger med David: Kære HERre ! jeg er din Tjæner, Psal. 116 16. En ydmyg Konge gør som David: Hands Hjærte er ikke ophøjet, hands Øjen ikke stolte, og hand vandrer ikke i store Ting, Psal. 131, 1, Endskiønt Forsynet har sadt ham paa den højeste Ærens Throne, saa forglæmmer hand dog aldrig, at Hand er et Menneske, der som en løkkelig Undersaat staaer under Himlens naadige Scepter, og dens alviise Regæring. Hand forglæmmer ikke Den store Forbindtlighed, som er ham paalagt endog i hands Purpur at leve andre Mennesker til Nøtte og Exempel i Værden. Hand forestiller sig livagtig sin Nedrighed og Svaghed. Hand betragter under liflige Billeder den alle Kongernes Konges u-omskrænkede Højhed. Hands igæntnemrrængende Glands gør ham ved Tiænstvillig-

[29](#)

hed, ved en ædel Menneske-Kærlighed endnu større. Hand fører sit prægtige Scepter for at ære den ophøjede Guddom i sin Person, og gøre den kændelig for Mennesker i sine Befalninger. Hand tilbeder sin Skabere, ikke af Hyklerie, men af en levende Forestilling om, og et Hjærte, som er rørt ved hands Guddommelige Højhed. Ja, den største Regænter kand ikke ydmyge sig dybt nok for den store GUD: Der er langt fra, at hands Magt og Majestæt forfører ham til at række sin Haand op mod Himmelen, og sætte sin Stoel iblandt Stierne, Esa. 14, 13. den lærer ham snarere at sætte sin Mund i Støvet og være ringe i sine eegne Øjne, 2 Sam. 6, 22. og hvor er der andet mueligt, naar Kongerne betænker, at de selv ikkun ere dødelige Mennesker, og i al deres Herlighed intet, uden Jord, Støv og Aske; GUD derimod er ævigr, uendeligt og almægtigt Væsen, uden Begyndelse og Ende; hvilken de have at takke for al den Magt og Ære, de frem for andre besidder; ja! for aldt der de ere her, og aldt der, de vænte at blive hisset: Hvor er Det da andet mueligt, siger jeg, end at de maa bøje og bukke sig for den høje GUD, Mich. 6,6. Fornedre sig for hands Majestæt, og nedlægge deres Kroner for hands Fødder; vel vidende, at

[30](#)

de ere Guder; men de skal dog døe, som

Mennester, Psal. 82, 6.7.

En Konge, som erkænder Himlens Magt, er en hellig, en Himmel-sindet Konge, som ikke indvikler sig i jordeske Vælløster, ikke elsker dem; ikke søger i dem sin eeneste Glæde, sit høje Gode. Ach! naar de kødelige Løster ere forenede med en uindskrænket Magt, hvor besværligt er det da ikke at hæmme og betvinge dem, og hvor rigtig ligner ikke Skriften de samme ved sammenløbende Vande, som med en stærk og hastig Fart kommer rusende? De gemeene Folkes Begæringer ere som Bække, der flyder sagte frem; hvilke med lættene Møje kand tilbageholdes, og, om det kommer højt, ikkun beskadiger nogle Planter og Blomstre, som staaer Vandet nærmest. Men Fyrsternes Begæringer ere stærke Strømme, som ingen Dæmning opholder; som, jo videre de løber, immer bliver større, og ødelægger hele Lande. Dette er de Stores Tilstand i denne Værden; enten det er nu, fordi de stræber efter store Fordeele, og derover røres meer end andre; eller fordi de finder ingen Modstand i deres Villies Opfyldelse, og følgelig stærkere staaer derpaa; eller og fordi de gemeenlig tilskyndes ved deres fordærvelige Ansla-

[31](#)

ge, som ere om dem. Du aleene, min GUD! naar de har overgivet dig deres Hjærter, du kand regære dem, og give dem saadanne Tilbøjeligheder og Bevægelser, som din Naade har besluttet at give dem. Naar en Konge nu har saadan Gave, lader Hand den ikke besmittes og fordærves ved den Vælløst, som i de Stores Palladser er saa almindelig. Hoffet er en frugtbar Ager paa forfængelige Forløftelser, paa værdslig Kærlighed, paa onde Begæringer. Det er den værste Deel af den Værden, som i Evangelio saa ofte fordømmes. Hvor Løsterne tiltager, finder Næring, anstikker andre, og alle eenstæmmig kæmper mod Uskyldighed. Det er et mørkt Land, hvor Sandhed qvæles af Løgnen, hvor Fornuften fordunkles af Forfængelighed, og hvor Troens Lys forsvinder, ligesom hin Stjerne, der viiste de Viise Vejen, forsvandr over Herodis Hoff. Frelseren selv lærer os, at Hoffet er et Sæde for Pragt og Overdaadighed: De som bære bløde Klæder, ere i Kongers Huse, Matth, 11, 8. men en Konge, som har et Himmelsk Sind, og fører et Himmelsk Liv, gør en anden Indrætning

ved sit Hoff: Hand stræber baade for sin egen Person at bestride og overvinde, samt hos sine Hoff-Folk og Undersaatter at forbyde, afskaffe og udrydde den fordærvelige Vælløst, det meste mueligt er.

[32](#)

Hand har læst de Ord, hvormed Lamuels Moder tugtede ham: Det bør ikke Konger at drikke Viin, og Herrer ej stærk Drik, Ordspr. 31, v. 4. Hand veed, det er een af Himlens Love, og den baade hører hand selv, og ønsker alle i sit Rige vilde høre: Elsker ikke Værden, ikke heller de Ting, som ere i Værden; det er: Øjens Løst, Køds Løst og Livets Overdaadighed, 1 Joh. 2, 15.16. O! hvor ønskeligt, at enhver var saa Himmelsindet; og hvor behageligt, naar en Regænter virkelig er saadan; Ti omendskiøndt Gudsfrøgt og Dyd skikker sig for enhver Stand, og for alle Mennesker; fordi enhver Stand sigter paa GUD, og alle Sjæle, alle Mennesker ere hands; saa kand mand dog sige, at, naar den findes i Kongers Sjæle, har den store Fortrinn. Den er ædlere, fordi den har Veje og Midler til at gøre Skaberen større Ære, og yde ham en prægtigere Tieneste. Den er nøttigere, fordi en stor Mængde af Mennesker henrætter Øjnene paa den, og dens gode Exempler derover videre udbredes. Den er sekrere, fordi Hyklerie ikke finder Stæd, hvor der hverken er Straf at frøgte for, eller Belønning at haabe til. Men den er og nødvendigere, fordi Fyrster maa staae i en des større Underdanighed mod GUD,

[33](#)

jo mere det paaligger dem at opbygge deres Folk.

En Konge, som erkænder Himlens Magt, er endelig og en retsindig Konge, der bruger sin eegen Magt vel; til Godhed og Omhyggelighed for sit Folk; til Miskundhed og Naade mod de Elændige; til retfærdighed og Straf for de Onde. Naar den Hellige Skrivt lærer os, at enhver Sjæl skal være Øvrigheden underdanig, Rom. 13, 1. Saa færer den os og, at enhver Øvrighed skal vaage over de Sjæle, de Mennesker, som ere den undergivne. GUDs Forsyn har indført denne Orden, og disse indbyrdes Pligter i det Menneskelige Sælskab. Er der altsaa Konger i Værden, da er det ikke i den Hensigt, at give Folk et blot Skue-Spill af værdslig Pragt og Højhed; ikke, ligesom Afgudsbillederne i en stolt Leedighed at modtage deres Underdaneres Røgelse og Offer; ikke at underholde deres Hofmod eller deres Uroe, ved den ærgærrighed, at have alting; eller ved den Frihed, at gøre alting. Der være langt fra, at en viis, en Christelig Konge skulde have saa ufornuftige, saa uchristelige Hensigter. Den Kongelige Værdighed er, efter Apostelens Talemaa-

[34](#)

de, ikke aleme en Værdighed, som ophøjer een over andre; men den er og en Tjæneste til Ærbødighed mod GUD; til Retfærdighed mod Folkene; til Barmhjærtighed mod de Nødlidende; til Gode for dem, som gøre vel, men til Hævn og Vrede for dem, som gøre ilde, Rom. 13, 4. Disse ere de Grundsætninger, paa hvilke en god Konge grunder baade sin Regærings Berømmelse og dens Hellighed. Hand fornæmmer Byrden af sin Krone, fra det Øjeblik, den sættes paa ham; Hand erkænder sit besværlige Arbejde, og beder, som Salomon om Viisdommen, at den maa være hos ham, og arbejde med ham, Sap. 9. Den første Sandhed, som hand lærer, er, hvad hand er GUD, som et Menneske; hvad hand er Folket, som en Konge skyldig. De første Tanker, som Hand har, er at gøre sit Rige løkkelig og sig selv hellig. De første Gærninger, som Hand gør, ere Naades og Retfærdigheds Handlinger: Ja, han regærer da rættelig, naar hand opofrer sin Tid, sin Roe, sit Livs Kræfter paa at befordre sit Lands Bæste; sine Undersaatters Løksalighed. Aldrig skyer hand Arbejde; altid er hand fyrrig og virkende. Hvor træt af sine mangfoldige Regærings- Forrætninger hand end maatte være; saa er det ham en Slags

[35](#)

Vederqvægelse, naar Hand kand være sit Folk nøttelig. Men, omendskiøndt Hand agter sig alle og enhver forbunden, og siger med Paulo: Jeg er alles pligtige Tjæner, Rom. 1, 14. saa holder Hand sig dog endnu mere forpligtet til at sørge for de Arme, de Elendige. Omendskiøndt Hand har bestikket Dommere af upaatvivlelig Redelighed, saa forbeholder Hand sig dog Dommen i de Fattiges Sager, som sin behageligste Forrætning. Omendskiøndt Hand har til at bestyre alle Ting sadt Embedsmænd af ustraffelig Forhold, saa lader hand dog Sagerne komme for sine eegne Ørne og Øjne: Hand beskytter som en almindelig Fader den Svage mod den Mægtige, og bestraffer Uræt, af hvad Magt den end understyttes. Hand opklarer ved sin lysende Forstand alt det, som Ondskab og Bagtalelse søger at indsvøbe i Dunkelhed og Taage. Hand, siddende paa Domstolen, adspredde med sine Øjne alt det Onde, som begaaes i de nedrigere Stæder af hands Kongerige, (Ordspr. 20, 8.) Hand afsiger endelig Naades Domme; giver efter af sin Ræt, i det hand stiller sig til Dommer imellem sig selv og sit Folk; lader sine eegne Fordeele fare, og Viiser saadanne store Exempler paa Billighed og Ueegennøttighed, som andre Regæntere maa holde for en Ære at efterfølge.

[36](#)

Endnu kand jeg herved ikke lade eet ubenævnt og uberørt: En Konge, som erkænder Himlens Magt, som ærer dens Overmagt, bruger og sin Magt til at bestraffe Religions-Spottere og Vantroende; de aabenbar onde og forargelige Mennesker, som sætte deres Mund imod Himmelen, og lade deres Tunger fare frem paa

Jorden, Psal. 73, 9. Hand undertrækker ved sine skarpe Befalninger den Ugudelighed, den Guds Bespottelse, det liderlige Levnet, som sees og høres. Mange Fyrster troer, at de bær Sværdet, blot til at forsvare deres Fordeele, eller at hævne den dem tilføjede Uræet. De overlader GUD selv Omsorgen for hands Navns Ære; og Hævnen for hands Fortørnelser. De lader sig nøjes med at have en Afskye for Ondskaben, uden at være betænkte paa at straffe den. En hellig Konge driver sin Nidkærhed højere. Hand fornæmmer, mer ikke aleene i Hjærtet den Spot, som gøres; res hands HERres Navn; men hand bruger og Ild og Sværd til at hævne den. Hand paalægger alle Guds bespottelige Tunger en svar Straf, en ævig Taushed. I disse Stykker lader Hand sig ikke bedes: Heri Viiser hand ingen Barmhjærtighed. Det er hands faste Bestemmelse. Puming og Forsæt med David: Jeg hader

[37](#)

det Overtrædere gøre; det skal ikke hænge ved mig: Et forvændt Hjærte skal vige fra mig: Jeg vil ikke kende den Onde. Aarle vil jeg ødelægge alle Ugudelige i Landet; at udrydde af HERrens Stad alle Misdædere, Psal. 101, 3. 4. 8. Ach! mine Brødre! maatte det dog her være en Guds Tjæner tilladt at beklage vore Tidens Fejhed og Ligegyldighed! Vi ere som de kalkede Grave; Vi have ikkun et Skin af Religion: Den Skam, som mand gør den Almægtige, den Allershelligste, rører os intet. Mand understaaer sig ikke at imodsige Ugudeligheden, af Frøgt, at blive holdte for Dadlere, Hyklere, Skinhellige. Nidkærhed er en Dyd, som ikke mere agtes. Mand beleer den, som en Skik, der var god for vore raee og dumme Forfædre, men skikker sig ikke til vore artige Tider. Mand forarger sig over de Frommes mindste Fejl, fordi mand vil have noget at udsætte paa Dyden; og mand seer i alting igennem Fingre med de Ugudelige, forbi mand enten ikke agter deres Taler, eller den GUDs Ære, som de beskæmmer. Hvor mange Spotte-Ord bruger mand ikke daglig i vor Nærværelse om Religionen? Vi

[38](#)

tager det ikke ilde op, ja, vi anseer det næsten som en liden Skæmt og Løstighed. Hvor mange Fordreielser af Skrivten og de hellige Ting gør mand ikke, som vi undertiden laster, fordi de ere ikke sindriige nok; aldrig, fordi de strider mod Gudfrøgtighed. Mand foragter for vore Øjne HERrens Navn; og vi bliver derhos koldsindige, uemfindtlige, ligegyldige. I den Æviges Præster! I den Israels GUDS Tjæner! I sønderrev ved saadanne Lejligheder eders Klæder, og gav i det mindste eders Bedrøvelse tilkænde. Men vi—vi JEsu Christi Præster; vi det Nye Testaments Tjæner, vi styvler utidig vores ved en søndig Stiltienhed, ved en skammelig Fejhed; enten fordi mand vil være aldt for sælskab-liige, eller mand har for stor Menneske-Frøgt; hvorimod dog gives os vor HERres Advarsel, samt Tilsagn om Biestand, naar vi gøre Hands Gær ning i Oprigtighed, og forkynde Hands Ord med Frimodighed: Du skal ikke frøgte dig for dem, og ej forfærdes for deres Ansigt, Ezech. 2, 6. Frøgt ikke for dem; ti jeg er med dig at udfrie dig, siger HERten, Jerem. 1, 8.

[39](#)

Mine Elskeligste Tilhørere! jeg har anstillet de foregaaende Betragtninger i Hensigt til den bekændte store Tildragelse af 17de Januarii sidstafvigte; og i Anledning af den udgivne Høj-Kongelige Befaling, som tilholder baade mig og alle mine Brødre derfor at gøre offentlig Taksigelse og Bøn. — Det kunde da nær gaaet vor kære Konge, som Træet i Nabuchodonozors Drøm, der skulde omhugges; og som denne Konge selv, at nedstødes fra sin Throne, og berøves sit Rige; Men lovet og velsignet være GUD! som forekom det, at det ikke kom dertil. Hand, som siger: Rører ikke ved mine Salvede, 1 Krøn. 16, 22, Hand, som giver Konger Salighed, og forløser dem sine Tjæner fra et ondt Sværd, Psal. 144, 10. Hand holdt og sin guddommelige Haand over denne sin Salvede, og frelste Hands Liv fra Fordærvelsen. Vel kand vi her ikke andet end tillige erindre de troe Mænd, hvilke GUD brugte som Redskaber i dette Værk: Vi maa ære og takke, berømme og ophøje de Patrioter, de Hætte, som opdagede Sammenrottelsen, som sadte sig i Fare, som vovede Livet; De forekommer

[40](#)

mig i deres Forhold mod Kongen, ligesom hine, der for dum, da David var i farlige Omstændigheder, og indelukket i Ziklag for Saul Kis Søn, ginge til ham og tilbøde ham deres Tjæneste: David gik ud til dem, og sagde: dersom I komme med Fred til mig, at hjælpe mig, da stal mit Hjærte være tillige med eder; men dersom I komme at forraade mig til mine Fiender, enddog der er ingen Fortrædelighed hos mig, saa see vore Forfædres GUD dertil, og straffe det, 1 Krøn. 12, 17. Og derpaa fulgte strax deres Erklæring: Aanden iførte Amasai den Hovedsmand, som sagde: David, dine ere vi, og vi holde med dig; Fred, Fred være med dig, og Fred med din Hjælpere, ti din GUD hjælper dig, ibid. v. 18. Men priset være for alting Himlens Magt og Naade, som gav Sagen et saa godt og ønskeligt Udfald. Hvor beklageligt havde det ikke været, om vi med det jødiske Folk skulde sagt: Vor Hoveds Krone er affalden, Begrædels. 4, 16. Hvor glædeligt er det derimod nu, at Kongens Krone er urørt: Kongens Huus

[41](#)

er bevaret? har en Haman haft onde Anslag mod GUDS Folk; Fordærvelsen er falden paa ham selv. Har en

Achitophel raadet; HERren har gjort hands Raad til Daarlighed. Har nogen mordesk Haand vildet opløftet sig; den fortjæner at afhugges med Vredens Øxe, — Nu Monarchen Selv glæder Sig derved, og Viiser os igæn Sit muntre Aasyn: HERRE! Kongen skal glæde sig i din Kraft, og hvor gandske meget skal Hand gøre sig løftig ved din Hjælp: Du haver givet hannem sit Hjærtets Begæring; Du kommer ham tilforn med gode Velsignelser; Du sætter en Krone paa Hands Hoved af kostelig Guld; Hand haver stor Ære i din Hjælp — Din Haand skal finde alle dine Fiender; ti de tænkte hæmmelig at gøre dig Ondt; De optænkte et Anslag, de kunde ikke fuldkomme det etc. Psal. 21.— Rørt af en inderlig Glæde; dreven af en hellig Taknæmmelighed erkænder og Kongen Himlens Magt, Hand bøjer sig for Himlens GUD, Hand nedknæler for Sin Himmelske Konge,

[42](#)

og takker hjærtelig for beviiste Hjælp, sigende med Nabuchodonozor: Jeg opløfter mine Øine til Himmelen, og velsigner den Højeste, og lover og priser Den, som lever ævindeligt; Ti Hands Magt er en ævig Magt, og Hands Rige varer stædse og altid, Text-Cap, 31 v. Det samme, Kongen gør for, vil Hand og vi som Hands Folk og Undersaatter skal gjøre efter: Lader os da glæde os med Ham, og kændelig yttre Glæden: Vi ville fryde os i din Hjælp, og i vor GUDs Navn ville vi oprejse Bannere: Nu kænder jeg, at HERren haver frelst sin Salvede; Hand vil bønhøre Ham af sin hellige Himmel; Hands højre Haands Hjælp skeer ved Styrke. Hine forlade sig paa Vogne og Hæfte; de ere nedstyrtede og faldne, men vi staae og ere oprejste, Psal. 20, 6—9. Lader os ligeledes efter Kongens Befalning og Exempel takke GUD for Hands Godhed, ydmyge os for Hands Majestæt, tilbede Hands Magt og Forsyn. Hand har afværget en stor Uløkke fra vort Land og Rige; Hand har beteed os en stor Frelse; Vi maa da med Samuel op-

[43](#)

rejse Ham vor Ebenezer, og sige: Hidindtil har HERren hjulpet os, 1 Sam. 7, v. 12, Med David og hands Folk istæmme vor Lovsang: Lovet være HERren, som gav os ikke til Rov for Fjendernes Tænder! vor Sjæl er undkommen, som en Fugl af Fuglefængerens Snare; Snaren er sønderreven, og vi undkomme; vor Hjælp skeede i HERrens Navn, som gjorde Himmelen og Jorden, Psal. 124, v. 6 — 8. Fremdeles maa vi gøre Bønner, Forbønner og Taksigelser for alle Mennesker; for Kongen og alle dem, som ere Ypperlige, at vi maa leve et roligt og stille Levnet i al Gudfrøgtighed og Ærbarhed, 1 Tim. 2, 1. 2. Vi maa bede for Enke-Dronningen, den velsignede Juliana; den Hæltinde, den Moder for Landet, som Debora i Israel, Dom. B. 5,7. For De Tvende Kongelige Prinzer, at De maa være som de To Oltens Børn, der staaer hos al Jordens Regænter, Zach. 4, 14. For Den af en rar

[44](#)

og skinnende Gudsfrøgt betændte, af Aar og Dyd gamle Prinzesse, at Hun stædse maa være indsluttet i Sin Himmelske Brudgoms, Sin Frelseres Arme og Varetægt: Hands vænstre Haand være under Hendes Hoved, og Hands højre Haand omfavne Hende, Højsang. 2, 6. Men fornæmmelig maa vi bede for Kongen; Hand behøver mest vore Forbønner; Ham ligger der mest Magt paa; Hand er som Tusinde af os — frels HERRE! Kongen; bønhør os den Dag, vi raabe, Psal. 20, 10.

Ævige GUD! Kongers Konge! Vi takke og bede Dig for vor milde Christian, vor Kære Konge. Du har givet os Ham som levende igæn: Du har stadfæstet Ham paa nye i Hands Kongerige, i Hands Kongelige Herlighed, i Hands væsentlige Magt og Myndighed. Lad Din Naade fremdeles styrke Ham, Din Kraft opholde Ham, Din Velsignelse omringe Ham. Giv Ham gode baade Sinds og Legems Kræfter. Hand er Din Udvalgte: Vær med Ham herefter, som Du har været hidindtil. Bevar

[45](#)

Ham som Din Øjesteen; Sæt Ham som et Indsægl paa Din Arm, og som en Zignetering paa Din højre Haand. Opfyld Hands dyre Sjæl med en brændende Gudsfrøgt, og med Nidkærhed for Din Ære i Sine Lande. Lad JESU dyrebare Blod besprænge Hands Hjærte og Throne. Lad JESU Tornekronen i sin Nedrighed give Hands Kongelige Krone i sin Højhed en dobbelt Glands. Den Naade og Aand, som Du gav Hands Forfædre, hvile dobbelt paa Ham. Giør Ham til en ret Fædrenelandets Fader. Hands Dage ærefulde, glædefulde, mangfoldige. HERren bevare Hands Udgang og Indgang fra nu og indtil ævig Tid. GUD velsigne Ham; aldt Folket velsigne Ham; alle raabe eenstæmmigt og oprigtigt: Løksalig vorde Kongen! 2 Kong.

11, 12.

Lader os endelig bede for det gandske Land, at GUD fremdeles vil bevare det fra alle baade aabenbare og hæmmelige Fiender, Forræderie og Mord, Vold og Blods Udgydelse. GUD Selv være en gloende Muur og Vognborg om disse Riger. Hand forunde os den ædle og kære Fred, og lade den, vi nu have, være en Retfærdigheds Frugt. Hand afvænde fra os

[46](#)

alle Uløkker og Lande-Plager, som vi vel har fortjænt ved vore mange Sønder; ved det meget ugudelige

Væsen, det uteerlige Levnet, der saa længe har regæret; den fordømmelige Velløst og Yppighed, den Ukærlighed, den Stolthed og Ondskab, der behærsker de fleste Huse og Hjærter: GUD straffe os herfor ikke i Sin Vrede, men lade Nøden bane Vej til Naaden. GUD velsigne alle Stænder. GUD styre alle Raadslag til det Bæste. GUD gøre Øvrigheden retsindig; Undersåtterne underdanige; Fædrene kærlige; Børnene lydige; Herrerne milde; Tiænerne troe. GUD forandre de onde Tider; forlindre de haarde Tyngsler. GUDs Velsignelse, som længe har været savnet, komme igæn til dette fattige Land og Stæd. Handel og Vandel løksaliggøres. Jorden give sin Grøde. Marken bære sin Frugt; og vor heele Land være et Canaan, et Land, som ligger i HERRens Velsignelse.

GUD! Du hører Bønner, derfor kommer vi til Dig: Hør os, og vær os naadig. Tænk dog derpaa, HERRe! at Du er vor Fader, og vi Dit Folk. Forkast os ikke. Overgiv os ikke; men vær med os, som Du har været vor Hjælper og Beskærmer hidindtil. Bevar din Chri-

[47](#)

stenhed! ophold din Kirke og dit Ord iblandt os. Oplys de Blinde og Vankundige; omvænd de Ugudelige; bøj de Haarde; styrk de Svage. Giv os alle et retsindigt Hjærte, at vi altid frøgte Dit hellige og store Navn. Hav Taalmodighed med Søndere. Forøg de Gudfrøgtiges Tall; ti ved deres Velsignelse ophøjes en Stad (Ordspr. 11, 11.) udryd de onde Skalke, for hvis Øjne ingen Gudsfrøgt er (Psal. 36, 2.) Giv os alle Kraft til at holde Dine Bud: Naade til i alle Ting at forlade os paa Dig. Indplandt Enighed i alle Hjærter, at vi maa have eet Sind i Christo JEsu, og alle lige broderlig Kærlighed til hværandre. Frydefuld Tid! jeg seer dig forud, jeg øjner dig i Haabet; da Retfærdighed og Fred skal kysse, Sandhed og Troeskab møde hinanden. Nu faaer vi sidde i Fredens Stilhed, og gøre vore Sværd til Plovjæm. Nu grønnes vore Figentræer, og vore Hytter staaer som prydede Palladzer. Nu er HERRens vor Guds Løstighed over os, og Hand forfræmmer vore Hænders Gærninge.

O HERRe! hjælp os alle denne onde Værden vel igænnem, at vi maatte med Glæde fuldende den Kamp, som os er foresadt. Lad ingen af os savnes i Dit Herligheds Rige heroven til,

[48](#)

hvor intet Ureent eller Almindeligt skal indkomme og hvor de løstige Værelser ere hos Guds højre Haand ævindeligt. Ach! HERRe JEsu! ved disse Ord, ved denne Tanke løfter alle dine Børn med fornyet Kraft deres Sind og Sandser fra Jorden til Himmelen; til det Himmelske. Kongerige, som hisset skal blive dem til Bæste O! du løstige GUDs Stad! paa hvis Gader ingen Klage skal høres, intet Bryst sukke, intet Øje græde. O! du himmelske Samqvæm! hvor alle Sjæle brænder af en Seraphinisk Kærlighed, alle ere eet i GUD, alle lever i den højere Eenighed, i den fuldkomneste Glæde! O! du herlige Rige! hvor ingen Uorden, ingen Forstyrrelse, ingen Fiende og Fare meer er at befrøgte: Hvor ævige Kroner skal uddeles, og Herligheden være uden Ende. O! salige Land! hvor ingen Sønd og Sorg, ingen Nød og Død, ingen Møje og Besværlighed skal være mere, men GUD alle Ting i alle. O! naar skal vi komme derhen? Ach! Fader vor! tilkomme dit Rige! min Sjæl længes efter dine Forgaarde. Min Frelser! kom snart i din Herlighed, at gøre os til Konger med dig. Skynde dig med den Forløsnings Dag da du vil frie os fra al ond Gærning, og udfrelse os til dit himmelske Rige; Dig være Ære i Ævighed, Amen.

[49](#)